

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту наказу Міністерства внутрішніх справ
"Про затвердження Порядку розроблення політики запобігання аваріям на
об'єкті підвищеної небезпеки"

I. Визначення проблеми

Проект проекту наказу Міністерства внутрішніх справ "Про затвердження Порядку розроблення політики запобігання аваріям на об'єкті підвищеної небезпеки" (далі – проект акта) розроблено Державною службою України з надзвичайних ситуацій з метою з метою імплементації Директиви 2012/18/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 4 липня 2012 року про контроль загроз виникнення значних аварій, пов'язаних із використанням небезпечних речовин, та про внесення змін і подальше скасування Директиви Ради 96/82/ЄС (далі – Директива ЄС) відповідно до статті 10 Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки».

Як свідчить аналіз положень законодавства України у визначеній сфері, що воно потребує узгодження із вимогами Директиви ЄС та міжнародними стандартами щодо контролю загроз виникнення значних аварій, оскільки, з 1 червня 2015 року у країнах Євросоюзу застосовуються вимоги саме цієї Директиви ЄС. Таким чином, з підписанням Україною Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС виникла потреба в перегляді відповідних положень чинного законодавства у зазначеній сфері.

На сьогодні в Україні у сфері поводження із небезпечними речовинами, регулювання та визначення вимог щодо упередження і контролю загроз виникнення значних аварій на об'єктах підвищеної небезпеки (далі – ОПН) прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо об'єктів підвищеної небезпеки» (далі – Закон), який відповідає принципам та вимогам, визначеним у Директиві ЄС.

Статтею 9¹ Закону передбачається, що для ОПН 1 та 2 класів оператори з метою визначення переліку вимог, рекомендацій, обмежень та заходів, спрямованих на забезпечення виконання вимог законодавства у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки, запобіганням виникненню аварій, визначають та затверджують політику запобігання аваріям на об'єкті підвищеної небезпеки 1 або 2 класу.

Проектом акта передбачається затвердження Порядку розроблення, перегляду а також оцінки ефективності політики запобігання аваріям на об'єкті підвищеної небезпеки і встановлюються вимоги до її змісту.

Прийняття проекту акта забезпечить імплементацію у національне законодавство вимог Директиви ЄС, виконання Україною своїх зобов'язань згідно із вимогами Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС стосовно розроблення для ОПН 1 та 2 класів політики запобігання аваріям на об'єкті підвищеної небезпеки.

Крім цього, з метою забезпечення захисту довкілля і здоров'я людини, постійного підвищення ефективності контролю загроз виникнення значних аварій і забезпечення належного рівня захисту об'єкта підвищеної небезпеки, прийняття проєкту дозволить оператору, який експлуатує об'єкт підвищеної небезпеки 1 та 2 класу у повній мірі усвідомити джерела небезпеки, наслідки можливих аварій та спланувати вичерпний перелік заходів для запобігання їх виникненню.

Разом з цим, оператор розумітиме масштаби можливих аварій та зможе планувати заходи стосовно захисту населення і територій, на які можливе розповсюдження зони ураження.

Основні групи (підгрупи), на які проблема має вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	*	
Держава	*	
Суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва	*	

II. Цілі державного регулювання

Метою проєкту акта є гармонізація законодавства України із законодавством Європейського Союзу у сфері безпеки об'єктів підвищеної небезпеки

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Відсутність регулювання	Відсутність альтернативи
Альтернатива 2 Розробка та затвердження проєкту акта	Можливість суб'єкту господарювання самостійно оцінювати ризики, розробляти, переглядати а також оцінювати ефективність політики запобігання аваріям на об'єкті підвищеної небезпеки

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Дія регуляторного акта розповсюджується на державу, громадян та суб'єктів господарювання, що здійснюють господарську діяльність, пов'язану з об'єктами підвищеної небезпеки

2.1. Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1*	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 2**	Наявність інформації про заплановані суб'єктами господарювання заходи безпеки на ОПН	Проведення аналізу інформації про заплановані заходи, спрямовані на забезпечення безпечної експлуатації ОПН, запобігання значним аваріям та зменшення наслідків у разі їх виникнення

2.2. Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1*	Відсутні	Витрата власних ресурсів для забезпечення власної безпеки під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, а також відсутність доступу до інформації про стан безпеки ОПН
Альтернатива 2**	Наявність інформації про використання суб'єктом господарювання небезпечних речовин на ОПН та заплановані заходи безпеки	Відсутні

2.3. Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1*	Відсутні	Загальні витрати суб'єктів господарювання для розроблення певних заходів із забезпечення безпеки на ОПН
Альтернатива 2**	Визначення організаційних і практичних заходів, порядок дій відповідальних осіб, персоналу ОПН, інших осіб, що знаходяться постійно або тимчасово на території ОПН, підрозділів з питань цивільного захисту тощо при загрозі та виникненні аварій на ньому	Мінімальні через прозорість заходів державного нагляду та контролю за діяльністю суб'єктів господарювання

* Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємства, які виникають внаслідок дії регуляторного акта за Альтернативою 1, наведено у додатку 1 Аналізу регуляторного впливу.

** Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємства, які виникають внаслідок дії регуляторного акта за Альтернативою 2, наведено у додатку 2 Аналізу регуляторного впливу.

За статистичними даними ДСНС на грудень 2021 року:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	9	816	75	0	900
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	1	90	9	0	100

Поділ на категорії підприємств зроблено майже всіх сфер господарської діяльності у відповідності до таблиці за посиланням ukrstat.gov.ua.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, Гривень
Альтернатива 1 Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємства згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємства, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	Витрати за 1 рік – 300000 грн Витрати за 5 років – 1500000 грн
Альтернатива 2 Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємства згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємства, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	Витрати за 1 рік – 318 грн Витрати за 5 років – 1590 грн

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Вибір оптимального альтернативного способу визначено за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

4 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше не існуватиме);

3 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми не існуватимуть);

2 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаться невирішеними);

1 – цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Повністю не будуть вирішені основні цілі імплементації вимог європейського законодавства. Питомі витрати на одного суб'єкта господарювання залишаться без змін
Альтернатива 2	3	Майже повністю будуть вирішені основні цілі імплементації вимог європейського законодавства, оскільки на сьогодні існує необхідність розроблення зазначеного проєкта акта.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Відсутні	Найбільші	Проблема продовжує існувати
Альтернатива 2	Найбільші	Найменші	На сьогодні найбільш доцільний спосіб вирішення проблеми, оскільки він майже повністю враховує вимоги європейського законодавства, а у подальшому дозволить у найбільш короткий строк упорядкувати інші положення за цим напрямком після прийняття проєкту акта.

Ризики впливу зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта відсутні.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Затвердження проекту акта направлено на:

визначення процедури розроблення та перегляду оператором, який експлуатує об'єкт підвищеної небезпеки 1 та 2 класу політики запобігання аваріям на об'єкті підвищеної небезпеки та вимоги до її змісту;

визначення процедури розроблення та перегляду оператором, який експлуатує об'єкт підвищеної небезпеки 1 та 2 класу політики запобігання аваріям на об'єкті підвищеної небезпеки та вимог до її змісту;

підвищення доступу громадськості та територіальних громад до інформації про заплановані суб'єктами господарювання заходи безпеки на ОПН;

визначення організаційних і практичних заходів (розробка та затвердження Політики, навчання та практичне тренування персоналу оператора, практичне відпрацювання співпраці з аварійно-рятувальними службами у разі виникнення аварії тощо), порядок дій відповідальних осіб, персоналу ОПН, інших осіб, що знаходяться постійно або тимчасово на території ОПН, підрозділів з питань цивільного захисту при загрозі та виникненні аварій на ньому.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва викладено відповідно до додатку 2 Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта.

Розрахунки бюджетних витрат на адміністрування регулювання органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування викладено відповідно до додатку 3 Методики.

Враховуючи те що питома вага суб'єктів малого підприємництва (малих та мікропідприємств разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, не перевищує 10 відсотків, необхідність здійснювати розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва згідно з додатком 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (Тест малого підприємництва) відсутня.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Термін дії регуляторного акта не обмежений у часі, що дасть змогу вирішити проблемні питання.

Зміна терміну дії акта можлива у разі зміни правових актів, на вимогах яких базується регуляторний акт.

Термін набрання чинності регуляторним актом – відповідно до законодавства з дня його офіційного оприлюднення.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Основними прогностичними показниками результативності акта є:

- розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта, – 0 грн;
- кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб підприємців, на яких поширюється дія акта до його прийняття, – 900 суб'єктів господарювання;
- рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб підприємців стосовно основних положень регуляторного акта – 100 %, оскільки проект наказу розміщено на офіційному вебсайті ДСНС;
- розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта, за рік відбудеться на суму 318 грн за п'ять років – на суму 1590 грн;

Додаткові показники результативності:

- кількість об'єктів підвищеної небезпеки 1 та 2 класів;
- кількість розроблених та наданих ДСНС Політик;
- кількість переглянутих Політик.

Кількісні значення додаткових показників результативності буде визначено статистичним методом під час проведення базового відстеження.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Уповноваженим органом виконавчої влади здійснюватимуться базове, повторне та періодичні відстеження результативності регуляторного акта у строки, встановлені статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», шляхом аналізу статистичних та звітних даних за такими основними показниками визначеними пунктом VIII аналізу регуляторного впливу.

Базове відстеження результативності акта буде здійснено через один рік після набрання чинності цим актом.

Повторне відстеження здійснюватиметься через рік але не пізніше чим через два роки після набрання чинності цим регуляторним актом, у результаті якого відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження результативності.

Метод відстеження результативності – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності, – статистичний.

Тимчасово виконуючий обов'язки
Голови Державної служби
України з надзвичайних ситуацій

Максим ГРИЦАЄНКО

« ____ » _____ 2022 року

Додаток 2
до Аналізу регуляторного впливу
проекту Закону України «Про
внесення змін до Закону України
«Про об'єкти підвищеної небезпеки»

Витрати на одного суб'єкта господарювання великого
і середнього підприємництва, які виникають внаслідок
дії регуляторного акта за Альтернативою 1*

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	0	0
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0	0
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	0	0
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	0	0
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	0	0
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	0	0

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	0	0
8	Інше, гривень: витрати, пов'язані з настанням непередбачуваних аварій	300 000	15 000 00
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	300 000	1500000
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємства, на яких буде поширено регулювання, одиниць	825	825
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємства, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	24750000	1237500000

Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта за Альтернативою 2

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	0	0
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0	0
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень: подання Політики до ДСНС	118	589
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	0	0
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	0	0
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	0	0
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	0	0

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
8	Інше, гривень: ознайомлення з про нормативно-правових актів, розробка Політики, навчання персоналу	200	1000
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	318	1590
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	825	825
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	262350	1311750

БЮДЖЕТНІ ВИТРАТИ
на адміністрування регулювання суб'єктів великого і середнього
підприємництва

Процедура регулювання суб'єктів великого і середнього підприємства (розрахунок на одного суб'єкта господарювання)	Планові витрати часу на процедуру годин	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта, пр./рік*	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати адміністрування регулювання (за рік), гривень
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	2	78,52	0,2*	825	12955,8
2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, (виїзні)	8	314,08	0,2*	825	51823,2
3. Підготовка, затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання*	2	78,52	0,2*	825	12955,8
4. Реалізація одного окремого рішення щодо порушення вимог регулювання	1	39,26	0,2*	825	6477,9
5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання	3	117,78	0,2*	25	588,9
6. Підготовка звітності за результатами регулювання	-	-	-	-	0,00
7. Інші	-	-	-	-	0,00
Разом за рік	16	628,16	1	3325	84801,6
Сумарно за п'ять років	80	3140,80	5	16500	424008

* відповідно до статті 5 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» планові заходи державного нагляду (контролю) за додержанням суб'єктами господарювання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки з високим ступенем ризику здійснюються не частіше ніж один раз на два роки.